

Inleiding

Met enige trots presenteert de kerkenraad van de Protestantse Gemeente te Heeg het beleidsplan voor de periode 2015-2019. In het voorafgaande seizoen is in alle geledingen van de gemeente gepraat over het nieuw te vormen beleid. Het begon met een brede en open bezinning in de kerkenraad. Vervolgens vond de reflectie gemeentebreed tijdens een goed bezochte gemeenteavond plaats. Het proces is bewust aangegrepen om na te denken over wat 'kerk zijn' in deze tijd betekent: "Waarom willen we kerk zijn?" en "Voor wie?" In het bedrijfsleven zou men zeggen dat we ons eerst met de 'visie en missie' hebben beziggehouden, voordat praktische beleidsvoornemens werden uitgewerkt. De verschillende geledingen van de kerkenraad (pastorale raad, diaconie en college van kerkrentmeesters) hebben de uit de bezinning naar voren komende visie vertaald in concrete beleidsvoornemens. Nadat deze in de kerkenraad tijdens een bezinningsavond zijn besproken, zijn ze tijdens de reguliere gemeenteavond voorgelegd aan de gemeente. Dat maakte de cirkel weer rond.

De kerkenraad wil in dit beleidsplan zowel de 'visie en missie' als de praktische uitwerking ervan verwoorden. In die zin draagt dit beleidsplan het karakter van een strategisch beleidsplan, omdat het ook handvatten bevat voor tussentijdse evaluatie of bijstelling.

Wie zijn we?

Het dorp

Heeg is een dorp in het zuidwesten van Friesland, in het hart van het Friese merengebied. Tot het midden van de twintigste eeuw was Heeg een dorp van boeren, schippers, vissers, middenstanders en ambachtslieden. Bijzonder was de palingexport vanuit Heeg naar Londen, die welvaart bracht in het dorp. Het belang van de palinghandel komt tot uiting in het dorpswapen, waarin de afbeelding van een paling voorkomt. De oude kern is beschermd dorpsgezicht met beeldbepalende monumenten uit de 18de en 19de eeuw. Tegenwoordig is de recreatie de kurk waar de economie van Heeg op drijft. Veel bedrijven zijn gerelateerd aan de watersport. Er zijn ook enkele andere grote bedrijven, die veel werkgelegenheid bieden. Een heel aantal Hegemers werkt buiten het dorp. Dankzij het toerisme is het niveau van de voorzieningen hoog. Het dorp met 2.307 inwoners ontvangt een veelvoud daarvan aan gasten, zodat er goede winkel- en horecavoorzieningen zijn, al heeft de economische crisis wel voor de nodige leegstand in de winkelstraat gezorgd. Door het toerisme is Heeg een dorp met een dubbel gezicht. 's Zomers is het open en gericht op het ontvangen van gasten. 's Winters bloeit het verenigingsleven op en is er meer tijd voor elkaar.

De Protestantse Gemeente te Heeg

De Protestantse Gemeente is in 2009 ontstaan uit een fusie van de hervormde gemeente en de gereformeerde kerk. Beide gemeentes vormden sinds 1992 al een federatie. De gemeente beschikt over twee kerkgebouwen: de Haghakerk (1745) en de Ichthuskerk (1891). Zij bepalen samen met de Sint Josephkerk (1876) het silhouet van Heeg.

De Protestantse Gemeente wil een open en gastvrije gemeente zijn, waarin iedereen - jong en oud - zich thuis voelt. Ook mensen die het geloof niet van huis uit meekregen of die het geloof niet meer zoveel zegt, moeten zich welkom voelen in ons midden. De kern van de gemeente is het geloof in God, die zich in Jezus aan ons bekendmaakte. Dit is de bron waaruit de gemeente put. We willen het geloof niet alleen voor ons zelf houden, maar ook uitdragen, in woord en daad. Omzien naar elkaar staat centraal in het pastorale en diaconale werk. In de vieringen is de gemeente flexibel en veelkleurig. Dit is een bewuste keuze. De Protestantse Gemeente wil aan verschillende manieren van geloofsbeleving in het dorp een plek geven. Ze ziet veelkleurigheid als rijkdom. Maar wel altijd met de blik op de Bron.

Waar staan we?

Tijdens de gemeenteavond bleek dat er in onze gemeente veel is om dankbaar voor te zijn. Er zijn bloemen en aandacht voor zieken. We zijn een warme en hechte gemeente. Er is een beamer in de Haghakerk. De paascyclus en diensten rond kerst zijn heel waardevol. We hebben een nieuw liedboek met prachtige liederen en gebeden. Er is harmonie in de kerkenraad. We kennen een grote verscheidenheid aan diensten. Kinderen doen mee aan diensten. De doopdienst, waar jonge gezinnen vrijmoedig over de drempel stappen. In oecumenisch verband zijn er goede contacten met de rooms-katholieke parochie.

Tegelijk leven er zorgen. Het wordt steeds moeilijker vacatures voor ambtsdragers vervuld te krijgen. Jongeren herkennen zich steeds minder in de traditionele vorm van vieren. Het kerkbezoek daalt enigszins. Wie zet straks het kerkenwerk voort?

Waar willen we naar toe?

Een bekend gebed dat wordt toegeschreven aan Reinhold Nieboer, klinkt als volgt: *God, geef me de kalmte om te aanvaarden wat ik niet veranderen kan; moed om te veranderen wat ik kan veranderen; wijsheid om tussen deze twee onderscheid te maken.* Er verandert veel in de maatschappij. Deze ontwikkelingen zijn ook in de kerk merkbaar. Mensen verbinden zich niet graag voor langere tijd. Tegelijk breidt hun netwerk van vrienden, activiteiten en verplichtingen zich uit. De omgang met de kerkgang verandert. Men kiest meer. Het wordt daardoor moeilijker om ambtsdragers en commissieleden te vinden. In een tijdperk van moderne communicatie waarin mensen steeds meer op beeld zijn gericht, ervaren in ieder geval jongere generaties het eenrichtingsverkeer van de preek als achterhaald. Als gemeente willen we onze ogen niet sluiten voor deze ontwikkelingen. We zien dat ook in onze gemeente de jongere en middengeneratie ondervertegenwoordigd zijn in de kerkdiensten. Als gemeente moeten we nagaan hoe we met hen in contact kunnen komen. Tegelijk is het wel zaak om te onderscheiden tussen hetgeen we kunnen veranderen en wat niet. Anders vertellen we onszelf.

Tijdens de gemeenteavond zijn drie 'modellen' van gemeente-zijn voorgelegd om te bepalen binnen welke kaders wij in de komende beleidsperiode aan de gemeente willen bouwen. Te weten: de vierende gemeente (kerkdienst als centraal moment in de gemeente), de gemeente als herberg (laagdrempelig; staat open voor voorbijgangers) en de lerende gemeente / gemeente aan de bron (groeien in geloof door te investeren in catechese, gespreksgroepen en bezinning). In het gesprek bleek enerzijds de wens om een laagdrempelige en gastvrije gemeente te zijn (herberg), maar anderzijds oog te blijven houden voor de bron (lerende gemeente). In een gesprek met dertigers kwamen dezelfde brandpunten naar voren. Eén groep zei: 'De gemeente heeft geen toekomst, als de verhalen en tradities niet aan een volgende generatie wordt doorgegeven.' Een andere groep zei: 'Wij kiezen voor de gemeente als herberg, want de kerk heeft zoveel moois te bieden, dat gun ik veel meer mensen dan er nu mee in aanraking komen.' Leidraad voor het beleid van de komende jaren is daarom dat we een open en gastvrije gemeente willen zijn, maar daarbij gericht blijven op de bron (Christus, doorgeven van Bijbelverhalen en traditie, geloofsverdieping).

Uitwerking uitgangspunt

De uitwerking van het uitgangspunt enerzijds open gastvrije gemeente en anderzijds gemeente aan de bron te zijn vertaalt zich als het om de vierslag gemeenschap, vieren, leren en dienen gaat, als volgt.

Gemeenschap

De gemeente is een hechte gemeenschap, die zich kenmerkt door openheid en ruimte voor verschillende meningen, opvattingen en geloofsbelevingen. Belangrijke voorwaarden zijn: een goede sfeer, betrokkenheid, verdraagzaamheid, ontmoeting, pastoraat als taak van de hele gemeente, oog voor elkaar en omzien naar elkaar.

Vieren

In een open gemeenschap moet iedereen zich thuis kunnen voelen. Daarom zijn er verschillende soorten diensten. Het streven is zoveel mogelijk mensen te betrekken bij de diensten.

Leren

Openheid betekent niet dat je het iedereen naar de zin wilt maken en dat de kern van het geloof vervlakt. De lerende gemeente houdt iedereen scherp en geeft mogelijkheden om te oefenen in het geloof. Ze blijft zich verdiepen in de Schrift en gaat onderling het geloofsgesprek aan. Dat gebeurt niet alleen in de zondagse eredienst, maar ook in kleinere groepen (catechese, gespreksgroepen en andere manieren van geloofsoefening)

Dienen

In de gemeente zijn we dienstbaar naar elkaar én naar de gemeenschap om ons heen. Omzien naar elkaar staat hoog in het vaandel, dichtbij en in de wereld om ons heen. Geloven is niet alleen een kwestie van hoofd en hart, maar ook van handen en praktische hulp.

Vieren

In een open gastvrije gemeenschap kiezen we voor gevarieerd aanbod van kerkdiensten, zodat zoveel mogelijk mensen met hun verschillende opvattingen en beleving van het geloof zich thuis voelen. Gezinsdiensten en tentdiensten zijn laagdrempelig, terwijl vespers en een paascyclus liefhebbers van liturgie zullen aanspreken. De gemeente is overigens flexibel als het gaat om de variatie in erediensten. Velen huldigen de opvatting dat verandering van spijs doet eten.

Variatie betekent niet dat het alle kanten op kan waaien. Vaste onderdelen van de liturgie als groet, Schriftlezing, uitleg en gebed blijven herkenbare ankerpunten. De variatie zit in de vormgeving van de lezing, uitleg of gebed. Dit is overigens geen afscheid van de "gewone dienst". Je moet tradities niet te snel overboord gooien. In het woelen der tijden zijn ze krachtige ijkpunten.

Om gehoor te geven aan het signaal dat jongeren zich nauwelijks meer herkennen in de traditionele vorm van eredienst, is er eens per maand (met uitzondering van de zomer) om 10.30 uur een dienst, waarin andere vormen van bidden, zingen en uitleggen worden gehanteerd. De insteek is dat zoveel mogelijk mensen meewerken. Er wordt gebruik gemaakt van multimedia. Er kunnen verschillende expressiemiddelen worden ingezet, zoals muziek, dans, toneel, verbeelding (poëzie), filmpjes. Een stuurgroep is verantwoordelijk voor de coördinatie en invulling van deze diensten. Deze bestaat uit een jeugdouderling, de predikant en enkele gemeenteleden.

Gezien de geringere opkomst bij de diensten op bid- en dankdag wordt ernaar gestreefd deze diensten gezamenlijk met buurgemeentes te houden.

In de ontkerkelijkte samenleving waarin wij leven, geldt meer en meer dat de kerk geen centrale plaats meer inneemt in het leven van alledag. Voor velen geldt dat ze slechts zo nu en dan naar de kerk gaan. Met kerst bijvoorbeeld. Of alleen bij huwelijk, doop of overlijden een beroep op de kerk doen. Als gastvrije gemeente willen we op zo'n moment een herberg zijn. Het is rijkdom dat mensen op zulke momenten op de kerk kunnen terugvallen. Dit betekent voor de tijdsbesteding van de pastores dat ze in deze situaties ruimschoots tijd kunnen reserveren voor zorgvuldige voorbereiding en begeleiding. Doop-, trouw- en rouwdiensten hebben een grote missionaire waarde. De kerk laat dan zien dat er veel kracht ligt in de gemeenschap en dat het Woord op alle momenten van het leven bron van inspiratie is en blijft.

De betekenis van kerkelijke rituelen is, vooral bij jongere generaties, steeds minder bekend. Zonder deze kennis neemt de waarde en vooral de beleving hiervan af. Meer aandacht voor de toerusting op het vlak van liturgie en rituelen is daarom gewenst. Ook het overwegen nieuwe rituelen een plek te geven. Het branden van een kaarsje wordt bijvoorbeeld meer en meer gemeengoed. We gaan daarom na of het in één van de kerkgebouwen mogelijk is een hoek te creëren waar mensen een kaarsje kunnen branden, waar overledenen herdacht kunnen worden of waar mensen een blijde gebeurtenissen (geboorte, doop, huwelijk) kunnen gedenken.

Andere punten van aandacht:

- Er is ruimte voor de Friese taal in erediensten, zodanig dat Nederlandstalige gemeenteleden en gasten zich daardoor niet buitengesloten voelen.
- Het krijgen van organisten wordt steeds lastiger. Tegelijk weten we dat orgelbegeleiding door jongeren niet altijd begrepen of gewaardeerd wordt. In tal van kerken worden ook pianisten of muziekgroepjes ingezet. We willen nagaan of dit in Heeg ook mogelijk is.

Pastoraat

Pastoraat betekent letterlijk herderlijke zorg. In de kerkelijke gemeente is dit een kernbegrip. Wanneer we vanuit onze visie de gemeenschap centraal stellen en daarbij de nadruk leggen op openheid, verdraagzaamheid en betrokkenheid, dan kan dat alleen gerealiseerd worden door ontmoeting en bezoekwerk. Pastoraat - medeleven en omzien naar elkaar - is in de eerste plaats een taak van de hele gemeente. De pastores (predikant en kerkelijk werker), de ouderlingen en de contactpersonen vervullen hierbij een bijzondere taak.

Bij een inventarisatie viel op dat de 75-plussers in de huidige situatie navenant veel aandacht krijgen. Ze worden doorgaans jaarlijks door een pastor bezocht, krijgen bezoek met een bloemetje rond hun verjaardag en ontvangen met kerst een kerstgroet. Tussendoor komt de wijkouderling en/of contactpersoon ook nog langs. Tegelijk voelt een deel van de senioren zich niet oud of koppelt aan hun gevorderde leeftijd geen extra behoefte aan pastorale zorg. Daarom willen ons in de komende beleidsperiode bezinnen op de verdeling van aandacht in het pastoraat.

In eerste instantie is bezoekwerk maatwerk. De leeftijdsgrens voor een jaarlijks bezoekje van een pastor wordt verhoogd naar 80 jaar. We proberen meer aandacht te besteden aan alleengaanden en gezinnen. De eerste groep is een diffuse en soms kwetsbare groep, die bij gebruikelijke aanleidingen voor bezoek bij gelegenheden als geboorte of huwelijksjubileum buiten de boot valt. Gezinnen lijken vaak geen behoefte aan bezoek van de kerk te hebben. Maar al pratend en luisterend kan het voorkomen, dat juist deze groep – juist vanwege de drukte van alledag – extra behoefte heeft aan momenten van rust en verdieping.

Het komt vaak voor dat ouderlingen of pastores niet op de hoogte gebracht worden van situaties waarin pastorale zorg nodig is. Gemeenteleden trekken zelf niet aan de bel en doen dat ook lang niet altijd voor elkaar. Signalen bereiken contactpersonen vaak niet. Als het gaat om de informatievoorziening moeten contactpersonen en gemeente geactiveerd worden.

Contactpersonen hebben verschillende opvattingen van hun taken. In verschillende wijken gaan contactpersonen verschillend te werk. Het systeem van de contactpersonen moet tegen het licht gehouden worden. Functioneert het nog? Zijn er alternatieven denkbaar?

Iedereen in het dorp komt in aanmerking voor de bloemengroet vanuit de kerkdienst. Meer aandacht voor niet-leden is wenselijk. Zo geven we vorm aan de gemeente als herberg.

Andere punten van aandacht:

- Het benaderen van alleengaanden en gezinnen kan gemakkelijker zijn, als je in Trijelûk en via andere communicatiemiddelen van te voren aangeeft, dat we ons ook op deze groepen willen richten én waarom we dat willen. Het beleid is dan al enigszins geland op het moment dat er contact wordt gezocht.
- Hetzelfde geldt voor veranderingen in het beleid rond pastoraat.
- Bij gezinnen die hun kinderen hebben laten dopen, zou dit – een jaar na de doop – een aanleiding voor een gesprek kunnen zijn.
- Heroriëntatie op de kerstgroet. Het pastorale aspect van het bezoekje met de verjaardag of rond de kerst is groot. Het gaat meer om de aandacht dan om het presentje. Nieuwe vorm voor bedenken.
- Er is een mand met cadeautjes beschikbaar voor bezoek bij geboorte.
- Organisatie van ontmoetingsmomenten als samen eten, koffieochtend, e.d.

Leren

Vorming is een belangrijk aspect van de gemeente. We willen een lerende gemeente zijn; gemeente aan de bron. Een gemeente kan niet worden opgebouwd, wanneer mensen niet vertrouwd worden gemaakt met tradities en rituelen. Maar ook het geloofsgesprek en het reflecteren op verschillende geloofsopvattingen is belangrijk voor groei in geloof. Jongere generaties lijken zich beter thuis te voelen bij een gesprek over het geloof, dan bij een traditionele preek waarin Bijbelteksten worden uitgelegd en toegepast. Toch is er wel behoefte aan verdieping als het gaat om kerkelijke tradities en studie van de Bijbel. Ook het tegengestelde komt voor. Dan stelt men ontmoeting (bijvoorbeeld samen koffie drinken) meer op prijs dan een verdiepende activiteit. Voor beide is ruimte.

Er is een gevarieerd aanbod aan activiteiten. Dit bevalt goed. Daarom wordt dit beleid voortgezet. Bij catechese en gespreksgroepen worden Bijbel en traditie bewust ingebracht. We willen immers gemeente aan de bron zijn. Het is overigens opvallend dat de leden van de Gespreksgroep 30+- in een peiling zelf ook aangeven meer bijbelkennis en kennis van de kerkelijke rituelen te willen opdoen. Elk jaar wordt er daarom ook een Bijbelkring aangeboden. Sinds kort is er ook een eet/gespreksgroep voor 40-55 jaar. Geloofsgesprek vindt ook plaats tijdens ontmoetingsavonden of groothuisbezoek, door middel van een inhoudelijk onderwerp op de jaarlijkse gemeenteavond en op de bezinningsavond van de kerkenraad.

Het project "Kerk in de buurt" beoogt ontmoetingen in de buurt te organiseren (samen eten of koffie drinken), waarbij alle buurtgenoten worden uitgenodigd. Waar dit werd georganiseerd, leverde het waardevolle en verrassende ontmoetingen en gesprekken op. Dit project is min of meer als een nachtkars uitgegaan. Het verdient het om weer nieuw leven ingeblazen te worden.

Jeugdwerk

Er is een breed scala aan activiteiten. Tijdens kerkdiensten is er wekelijks kindernevendienst en maandelijks tienerdienst of sneinsklup. Catechese wordt gegeven aan jongeren van 12-19 jaar. Een groot aantal jongeren neemt aan de catechese deel. Er zijn meerdere groepen. Op dit moment is er één groep huiscatechese en verzorgt de predikant de overige groepen. Dit is weliswaar erg waardevol, maar op termijn wellicht niet vol te houden. Daarom wordt er gestreefd naar een mengvorm tussen huiscatechese en catechese door de predikant.

De jeugdclub(s) komt maandelijks bij elkaar. Naast plezier en gezelligheid is er ook aandacht voor "levensvragen". Voor een aantal jongeren is dit het enige lijntje met de kerk.

Omdat we herberg willen zijn, worden alle ingeschreven jongeren die de overstap van de basisschool naar het middelbare onderwijs maken, uitgenodigd voor de "overstapdienst". Deze kerkdienst wordt met hen voorbereid. Ook hun ouders worden uitgenodigd voor een voorbereidende bijeenkomst.

Ieder jaar wordt er belijdeniscatechese aangeboden. Helaas is de belangstelling minimaal. De kerkenraad wil in de komende beleidsperiode het doen van belijdenis nadrukkelijker op de agenda zetten.

Andere punten van aandacht

- De wijze van communicatie van het aanbod is van groot belang.
- Er moet aandacht zijn voor de toerusting van zowel de leiding van de kindernevendienst en de sneinsklup als de huiscatecheten.

Diaconie

Diaconie is afgeleid van het Griekse woord “diakonia”. Het betekent dienst – dienen. De kerk beschouwt de diaconie als één van haar belangrijkste taken. Het dienen van je naaste, van de mens én van de wereld. De diaconie richt zich op de medemens. Wereldwijd, maar ook in het eigen dorp. Waar hulp van familie of vrienden ontbreekt of niet toereikend is, kan de diaconie worden ingeschakeld. Ze is er voor de medemens. De geboden hulp kan financieel zijn, maar ook praktisch, door gemeenteleden of hulpinstanties in te schakelen. De diaconie is ook behulpzaam bij het voeren van gesprekken met overheidsinstanties, zoals de sociale dienst, het UWV of de belastingdienst. Vragen om hulp worden zeer vertrouwelijk behandeld. De diaconie geeft financiële steun aan diverse projecten, bijvoorbeeld aan die van Kerk in Actie. Ook stichtingen als Kinderen in de knel, de Voedselbank, Stichting Present, Dorcas en Heart for Children krijgen jaarlijks financiële bijdragen van de diaconie. Maandelijks zijn er gelabelde collectes, waarvan de opbrengst door de diaconie wordt verdubbeld.

Diaconie – huidige situatie

De diaconie werkt met een draaiboek dat is gericht op:

- Financiële ondersteuning van projecten (structureel en incidenteel)
- Financiële dienstverlening (bijv. lening aan Kinderhospice De Glind)
- Werving van financiële middelen (collectes en acties)
- Beheer van financiën en onroerend goed (deposito's en oikokrediet)
- Verstrekken van informatie over hulpverlening (It Trijelûk)
- Praktische en financiële hulp in de eigen omgeving
- Dienstverlening ten behoeve van gemeenteleden (kerkrijden, bloemen in de kerk, vakantieweken, verjaardagsgroet, kerstgroet, et cetera)
- Dienstverlening ten behoeve van bijzondere kerkdiensten (avondmaal, kerstversiering, et cetera)
- Aansturing van de plaatselijke Kerk in Actiegroep

Diaconie – gewenste situatie

Veel activiteiten die vanuit het draaiboek worden verricht, verlopen goed. Verandering daarin is niet nodig. In de vorige beleidsperiode is gekozen voor meer structuur in de bestedingen. Er zijn projecten gekozen die langjarige ondersteuning krijgen en de bijdragen zijn ook gemaximeerd. Dit voorkomt dat er iedere keer opnieuw keuzes moeten worden gedaan. Voor crises en rampen blijft altijd geld beschikbaar.

Aandacht voor diaconaal werk in de eigen omgeving was een beetje ondergesneeuwd. Sommige mensen zijn hard getroffen door de economische crisis. Dat is lang niet altijd merkbaar, maar er zijn wel degelijk schrijnende gevallen. Dit wordt nog verergerd door het feit dat de overheid zich meer en meer terugtrekt uit het sociale domein. In de “participatiesamenleving” die de overheid voorstaat wordt meer en meer een beroep gedaan op maatschappelijke organisaties en kerken, omdat burens en familie het vaak laten afweten of niet in staat zijn hulp te verlenen. Daarom richt de diaconie zich de komende tijd nadrukkelijker op de eigen omgeving.

De verdeelsleutel van de diaconale bestedingen zal worden:

- 10% in het dorp Heeg
- 10% in de gemeente Súdwest-Fryslân
- 10% aan bijdragen advies Noord
- 10% aan projecten in Nederland
- 40% aan wereldwijde projecten
(o.a. bij elke ramp €1000,= via Kerk in Actie, Tear of Rode Kruis)
- 20% aan de langjarige lijst van structureel ondersteunde projecten

Bij het beheer van financiën en onroerend goed is het voornemen om de landerijen in de Van Ommenpolder, waarvan de pacht in 2015 afloopt, opnieuw te gaan verpachten. Een deskundige geeft hierover advies. De geldmiddelen renderen via deposito's. Deze lopen af in 2020. Wanneer de stand van de rente in dat jaar net zo laag is als in 2015, wordt overwogen om het voorbeeld van kerkrentmeesters te volgen en te investeren in landerijen. Het rendement van het vermogen is dan vele malen hoger en minder conjunctuurgevoelig.

Bloemengroet

De werkgroep bloemengroet ressorteert onder de diaconie. Deze werkgroep zorgt niet alleen voor het rondbrengen van de bloemen na afloop van de kerkdienst, maar ook voor een presentje voor senioren bij verjaardagen en rond de kerst. Uit gesprekken met de werkgroep bloemengroet blijkt dat het presentje zelf minder van belang is. Het gaat meer om de aandacht. Aan dit werk zit dus zowel een diaconaal als een pastoraal aspect. De leden van de werkgroep Bloemengroet mobiliseren een grote groep gemeenteleden, die bloemen brengen bij gemeenteleden en dorpsgenoten, die verjaardagsgroeten én kerstgroeten rondbrengen. De waarde hiervan (zowel bij gevers als ontvangers) moet niet onderschat worden. Maar de activiteiten moeten wel overeenstemmen met het beleid van de pastorale raad inzake de verdeling van pastorale aandacht. De waarde van de presentjes is vastgesteld tussen 3 en 5 euro. Het is lastig hiervoor iets te kopen. Bovendien is het de vraag of diaconaal geld dat hieraan besteed wordt geen betere bestemming kan krijgen. Zelfgemaakte kaarten of kaarsjes zijn aanzienlijk goedkoper en kunnen hetzelfde doel dienen.

Kerk in Actiegroep

De Kerk in Actiegroep (KIA) bestaat uit vijf leden. Zij organiseren collectes en bepalen ook de bestemmingen van de ingezamelde gelden. In het voorjaar wordt door de KIA een enveloppenactie gehouden en in het najaar organiseren ze een actie in het dorp (verkoop suikerbroden). Aan beide activiteiten zijn steeds twee goede doelen gekoppeld. Via It Trijelûk informeert de KIA groep de gemeente over de projecten die ze ondersteunen. De informatievoorziening is een belangrijk onderdeel van het werk van de KIA groep. Het gaat niet alleen om geld, maar zeker ook om bewustwording. Daarom is het ook goed dat er bij gemeenteavonden aandacht wordt besteed aan projecten die door de KIA groep worden ondersteund. De KIA groep ressorteert onder de diaconie en rapporteert jaarlijks over activiteiten en financiën.

Beheer

Geldwerving, financiële administratie, beheer van (on)roerende zaken, personele zaken en de ledenadministratie zijn de kerntaken van het college van kerkrentmeesters. Met vrijwillige bijdragen van gemeenteleden, collecten, inkomen uit het bezit, subsidies en acties (zoals de rommelmarkt) zorgen de kerkrentmeesters ervoor dat de kerk financieel gezond blijft. De Haghakerk, de Ichthuskerk, de pastorie en verpacht land zijn bezittingen van de Protestantse Gemeente te Heeg.

De vrijwillige bijdragen van gemeenteleden vormen een belangrijke bron van inkomsten. Deze bijdrage wordt jaarlijks toegezegd en ingezameld tijdens de Actie Kerkbalans in januari. Voor het onderhoud van de orgels in beide kerken is er een orgelfonds in het leven geroepen. Hiervoor wordt elk jaar in september een inzamelingsactie gehouden. Waar in andere gemeenten deze inkomsten uit "levend geld" significant afnemen, blijven zij in Heeg vooralsnog redelijk op peil. Gezien de huidige onderbezetting in het college van kerkrentmeesters, is besloten een "Commissie Geldwerving" in te stellen. Hierin zitten enkele gemeenteleden buiten de kerkenraad. Deze commissie doet de praktische organisatie van zowel de Actie Kerkbalans als de collecte voor het orgelfonds.

In 2014 is een aanzienlijk deel van het vermogen geïnvesteerd in land. Dit wordt middels erfpacht verpacht. Hiermee heeft de gemeente een heel aantal jaren een stabiel inkomen.

Voor zowel de Hagha- als de Ichthuskerk is er een onderhoudsplan. Het onderhoud aan het casco van de Haghakerk wordt deels gesubsidieerd, omdat dit kerkgebouw een rijksmonument is. Beide gebouwen worden periodiek geïnspecteerd door de Monumentenwacht Noord. Groot onderhoud is ingepland in een meerjarig onderhoudsplan. Hierdoor komt de gemeente niet onverwacht voor hoge onderhoudskosten te staan. Het onderhoud is erop gericht dat de gebouwen gebruikt kunnen worden voor de doelen waartoe de gemeente ze bezit. Het gaat hierbij niet alleen om oud kerkelijk erfgoed, maar ook om installaties voor verwarming, beeld en geluid en om bijvoorbeeld de kerkradio. Een deel van het onderhoud wordt door vrijwilligers uitgevoerd. Waar nodig worden professionals ingeschakeld. Wat betreft de pastorie is het streven het onderhoud bij te houden. Enkele leden van het college bezoeken jaarlijks de pastorie om te informeren naar mogelijk onderhoud.

Er is tweemaal een gesprek gevoerd over de gebouwsituatie: in 2008 en 2013. De kerkenraad heeft na breder beraad in de gemeente beide keren besloten met twee kerkgebouwen verder te gaan. Steeds voor een periode van 5 jaar. Tegelijk is uitgesproken dat pastoraat voor de gebouwen gaat. We willen niet inboeten op de pastorale formatie. Mocht de financiële situatie het aanhouden van twee kerkgebouwen niet meer toelaten, dan is het aanhouden van de Haghakerk het aantrekkelijkst, omdat dit gebouw als Rijksmonument wordt gesubsidieerd en vanwege de begraafplaats moeilijk verkoopbaar is. Dit zou betekenen dat bij een verslechterde financiële situatie de Ichthuskerk moet worden afgestoten. Voor deze kerk geldt dat onderhoud zich alleen richt op het wind- en waterdicht houden. In 2019 wordt de situatie opnieuw geëvalueerd. Het college van kerkrentmeesters bereidt deze evaluatie voor. Indien de financiële situatie onverwacht eerder drastisch verslechtert, wordt besluitvorming hierover naar voren gehaald.

De begraafplaats verkeert in goede staat. Het onderhoud en de administratie van het kerkhof worden uitgevoerd door een betrokken beheerder. Het college van kerkrentmeesters onderhoudt de contacten met de beheerder. Op termijn zal een nieuwe begraafplaats nodig zijn. Dorpsbelang heeft daarom het initiatief genomen

voor het oprichten van de commissie Begraafplaats. Eén van de kerkrentmeesters heeft zitting in deze commissie. Het initiatief voor een mogelijk nieuw aan te leggen begraafplaats is echter aan de gemeente Súdwest-Fryslân.

De salarisadministratie van de predikant, kerkelijk werker en de beheerder van de begraafplaats en het opstellen van de jaarrekening worden uitgevoerd door het Kantoor Kerkelijk Administratie (KKA). De financiële administratie wordt gevoerd door een administrateur, die dit werk verricht als vrijwilliger. Eén van de kerkrentmeesters is voor de administrateur aanspreekpunt. De ledenadministratie wordt ook bijgehouden door een vrijwilliger.

Het archief van de gemeente en van de voorlopers ervan, worden bewaard in het Tresoor (Leeuwarden), in de consistorie van de Haghakerk en in een kluis in de Ichthuskerk. De archieven van de hervormde gemeente (tot 2009) zijn in 2014 opnieuw geïnventariseerd.

Uitgangspunt voor de komende jaren is om niet in te teren op het vermogen. Wanneer de negatieve resultaten niet erg oplopen, kan dit worden opgevangen. Er moet echter voldoende financiële ruimte blijven om het huidige niveau van pastoraat ook in de toekomst te kunnen handhaven.

Andere punten van aandacht

- Er is grote zorg rondom de bezetting van het college. In 2015 is de helft van de plaatsen vacant. Om roofofbouw op de ambtsdragers te voorkomen, is gekozen voor het doorschuiven van taken naar vrijwilligers.
- Voor bepaalde kerkelijke activiteiten, zoals het jeugdwerk of het organiseren van een musical, kan voor financiële steun of garantstelling altijd aangeklopt worden bij de kerkrentmeesters.
- Wat doen we met overige vrijstaande geld, dat nu erg weinig rente oplevert?
- Heroriëntatie op kerstattentie voor vrijwilligers. De kosten voor deze attentie worden voor 40% bekostigd door de diaconie en voor 60% door de kerk. De kerkenraad heeft uitgesproken de huidige vorm van attentie af te schaffen. Wat is een goede manier om alle vrijwilligers te bedanken?

Kerkenraad

De kerkenraad krijgt te maken met onvervulde vacatures. In 2015 zijn er maar drie ouderling-kerkrentmeesters. Het is al twee jaar niet gelukt om een tweede jeugdouderling te vinden. Dit is zorgelijk. De komende beleidsperiode zal daarom de organisatiestructuur onder de loep moeten worden genomen. Kunnen bepaalde taken van kerkenraadsleden bijvoorbeeld worden gedelegeerd naar gemeenteleden zonder dat ze deel uitmaken van de kerkenraad? Tegelijk moet actiever gecommuniceerd worden wat een ambt inhoudt. Het brengt niet alleen werk en last met zich mee, maar ook vreugde. Het werk voor zittende ambtsdragers moet redelijkerwijs uitvoerbaar blijven. Indien het aantal vrijwilligers slinkt, zal er gesnoeid moeten worden in activiteiten. We willen voorkomen dat er op de bestaande organisatie roofofbouw wordt gepleegd.

Het organogram op pagina 13 schetst de samenstelling van de kerkenraad. De kerkenraad wordt bijgestaan door verschillende commissies en werkgroepen.

Groter verband

De Protestantse Gemeente te Heeg hoort bij de classis Sneek. Een kerkenraadslid vertegenwoordigt de gemeente op de classisvergadering. Hiermee geven we blijk van de verbondenheid met de landelijke kerk. De Protestantse Gemeente staat samen met de rooms-katholieke parochie voor de christelijke gemeenschap in het dorp. Er is een vruchtbare oecumenische samenwerking. Het beleid is erop gericht om het huidige niveau van samenwerking te continueren.

Structuur en communicatie

Een heldere organisatiestructuur en goede communicatie lijnen zijn noodzakelijk om als gemeente goed te kunnen functioneren. Elkaar goed informeren – verschillende geledingen, verantwoordelijke personen, gemeente – vraagt blijvend onze aandacht. Het is belangrijk om kennis aan nieuwe ambtsdragers of nieuwe leden van commissies door te geven. Een draaiboek kan hierbij behulpzaam zijn. Verschillende geledingen en commissies hebben reeds een draaiboek. Bij belangrijke en/of ingrijpende beslissingen wordt de gemeente geïnformeerd en gehoord. Deze inspraak en betrokkenheid worden gerealiseerd via gemeentevergaderingen, gesprekken met ambtsdragers en schriftelijk ingediende stukken. De gemeente wordt geïnformeerd via het kerkblad 'It Trijelûk'. De kerkenraad stelt hierin de gemeente regelmatig op de hoogte van wat er zoal speelt. Er is een website waarop de belangrijkste gegevens en activiteiten staan vermeld.

Wanneer we ons richten op jongeren en gezinnen, moeten deze groepen ook benaderd worden met communicatiemiddelen, die daarbij horen: facebookgroep en whatsapp-groep. Herhaling met korte berichten werkt beter dan een aankondiging in It Trijelûk.

Wijkverdeling

De gemeente is in twee delen opgesplitst. Heeg-Oost valt onder de pastorale zorg van de kerkelijk werker en Heeg-West onder de pastorale zorg van de predikant. Beide delen bestaan uit drie wijken, waarvan wijk 2 in zijn geheel bestaat uit zorgcentrum Talma State. Iedere wijk heeft één ouderling en één diaken.

Organogram Kerkenraad

Ambtdragers + predikant + kerkelijk werker

Moderamen

Preses, scriba, predikant
Voorzitter van de diaconie
Voorzitter van het College van
Kerkrentmeesters

Pastorale raad

Wijkouderlingen:

1. Wijk 1
2. Wijk 2
3. Wijk 3
4. Wijk 4
5. Wijk 5
6. Wijk 6

Jeugdouderlingen:

- 7.
- 8.

Scriba:

- 9.

Preses:

- 10.

Predikant

Kerkelijk werker die
is bevestigd als
ouderling

In elke wijk is een
aantal contactpersonen
actief. Zij onderhouden
met de wijkouderling en
de wijkdiaken het
contact in hun wijk en
vormen samen het
wijkteam.

Diaconie

Diakenen:

1. Wijk 1
2. Wijk 2
3. Wijk 3
4. Wijk 4
5. Wijk 5
6. Wijk 6

Diakenen benoemen uit
hun midden een
voorzitter, secretaris en
administrerend diaken.

De diaconie heeft
tevens een
boekhouder.

College van Kerkrentmeesters

Ouderling
kerkrentmeesters

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

De kerkrentmeesters
benoemen uit hun
midden een voorzitter,
secretaris en
administrerend
kerkrentmeester.

Het College van
kerkrentmeesters heeft
tevens een
boekhouder.

Ondersteunend en uitvoerend

Commissie/Werkgroep	Rapporteren aan en/of aangestuurd door:	Taak / doelstelling
Contactpersonen	Pastorale raad	Bezoekwerk
Kerk in Actiegroep	Diaconie / Kerkenraad	Zending/Werelddiaconaat
Jeugdraad	Jeugdraad / Kerkenraad	Aansturen jeugdwerk
Kindernevendienst / Sneinsklup	Jeugdraad / Kerkenraad	Kinderen 4-12 jaar betrekken bij eredienst en vertrouwd maken met Bijbel en geloof
Tienerdienst	Jeugdraad / Kerkenraad	Idem voor 12+ jaar
Jeugdclubs	Jeugdraad / Kerkenraad	
Stuurgroep 10.30 diensten/ gezinsdienstcommissie	Jeugdouderlingen / Kerkenraad	Coördineren en voorbereiden 10.30 diensten
Oppasdienst	Jeugdouderlingen / Kerkenraad	Opvang kleine kinderen tijdens de eredienst.
Schoonmaakploeg	Kerkrentmeesters	Schoonmaken kerkgebouwen
Bloemencommissie	Diaconie	Bloemengroet
Oecumenische werkgroep	Kerkenraad	Contacten parochie / Voorbereiden oecumenische diensten.
Tentdienstcommissie	Oecumenische werkgroep / Kerkenraad	Organisatie tentdienst
Tuinonderhoud	Kerkrentmeesters	Onderhoud terreinen rond kerkgebouwen
Rommelmarkt	Kerkrentmeesters	Organisatie rommelmarkt

Betaalde medewerkers

Functie	Aangestuurd door / contact met	Taak
Predikant	Kerkenraad	Ambtsdrager met bijzondere opdracht
Kerkelijk werker	Kerkenraad	Pastoraat en gemeentewerk
Organisten	Kerkrentmeesters	Muzikale begeleiding erediensten
Cantor	Kerkrentmeesters	Dirigent van het Vesperkoor
Kostersechtpaar	Kerkrentmeesters	Ichthuskerk geschikt maken voor eredienst en andere activiteiten
Beheerder begraafplaats	Kerkrentmeesters	Onderhoud begraafplaats